

## [Thomsen.]

at Landbruget gennem disse Aar har været en stor Underskudsforretning. At den øvrige Befolknings Formue er steget med ca. 250 Mill. Kr., nævnes kun for Fuldstændigheds Skyld, som et Bevis paa det stigende økonomiske Misforhold og som et Bevis paa, at Lovgivningsmagten ikke har vist Vilje til at gøre Ret og Skel, og den Teatertorden, der i Dag høres her i Tinget, vil ikke formaa at afløde oplyste Vælgeres Opmærksomhed fra den Ævneløshed, der i denne Samling er lagt for Dagen med Hensyn til det meget vigtige Fordelingsspørgsmaal. Forholdet er for øvrigt det, at Landbrugets Formue paa det nærmeste er blevet halveret i de sidste 10 Aar, og saafremt det er Mening, at vi skal fortsætte paa denne Maade — og det er det aabenbart —, saa kan man altsaa med matematisk Nøjagtighed angive det Tidspunkt, da den sidste Rest af Landbrugets Aktiver og Kapital er opspist. Hvornaar mon de raadende her i Danmark i Lighed med, hvad Tilfældet er i andre Lande, vil erkende, at vi her staar over for et Spørgsmaal af national Interesse! Forløbet af indeværende Rigsdags-samling tyder desværre ikke paa, at denne Erkendelse er lige forestaaende.

Aarsagen til denne haabløse økonomiske Udvikling for Landbruget, som man altsaa ogsaa her paa Rigsdagen helst vil lukke Øjnene for, ligger i det katastrofale Prisfald, som indtraf dels paa Grund af Kronens Pariføring, dels som Følge af Verdensprisfaldet. Aaret 1924 er vel nok et af de i økonomisk Henseende lykkeligste Aar, vi har haft. Landbruget havde da en passende Forrentningsprocent, og Arbejdsløsheden var yderst ringe. Men netop paa det Tidspunkt lanceredes Slagordet „den ærlige Krone“. Pressen fulgte de politiske Partier, Bonden lod sig blænde af Parti og af Presse, og nu ser vi altsaa Resultatet, som for en stor Del skyldes den ødelæggende Valutapolitik, der med Tilslutning fra alle de store Partier indleddedes i 1924. Korn er faldet fra ca. 32 Kr. til nu godt 12 Kr., Smør fra 5 Kr. 22 Øre til 1 Kr. 70 Øre — Smør koster jo i Dag 1 Kr. 40 Øre pr. kg. Kødprisen er gaaet ned med ca. 50 pCt., Flæsk, der er i forholdsvis gode Priser, er siden Kronens Pariføring faldet fra 2 Kr. 20 Øre til omkring ved 1 Kr. 60 Øre. Æg er faldet fra knap 3 Kr. pr. kg til omkring ved 1 Kr. i Gennemsnit. Priserne paa disse Landbrugets Eksportvarer er altsaa nede under Førkrigspriserne; medens Industrivaregrupperne endnu ligger mellem 50 og 100 pCt. over Førkrigspriserne. Som

Følge deraf maa Landbruget f. Eks. nu betale 66 pCt. mere for Nybygning og ca. 60 pCt. mere for Inventar end i 1914, et særdeles typisk Udtryk for den almindelige Tendens og et Fingerpeg i Retning af, hvordan det økonomiske System har udviklet sig igennem disse Aar. Selve Samfundssystemet er paa afgørende Maade ændret, idet Priserne tidligere — ja, det er snart længe siden — dikteredes af Tilbud og Efterspørgsel. Dette liberalistiske System er nu fuldstændig nedbrudt, og der er aldeles ingen Tegn paa, at Forholdet bliver anderledes i en overskuelig Fremtid, og derfor er det, forekommer det mig, ufor-svarligt at foregøgle Vælgerne, specielt Landbrugerne, at Redningen vil komme derved, at det liberalistiske System snart vil opleve sin Renæssance. Intet, absolut intet tyder i den Retning, og derfor er det simpelt hen uredeligt at spilde Tiden med Snak om Liberalismens Velsignelser, naar den graa Virkelighed viser, at Fagforeninger og erhvervsøkonomiske Sammenslutninger tvinger os længere og længere bort fra fri Prisdannelse over til monopolistisk bestemte Priser med Udelukkelse af indbyrdes Konkurrence med det Formaal for de paagældende at tiltvinge sig økonomiske Goder. Disse Metoder er lykkedes og lykkes navnlig, naar, som Tilfældet i stor Udstrækning har været, Organisationsmagt og politisk Magt gaar i Spænd sammen med selve Statsmagten som Garant for en aldeles uforsvarlig Fordeling af Byrder og Goder, der ikke har det mindste med fri Konkurrence og fri Prisdannelse at gøre.

Situationen har, som sagt, udviklet sig derhen, at det ikke er Tilbud og Efterspørgsel, der regulerer Priserne, men Organisationer og Lovgivningsmagten, og det er blevet, som jeg nu har dokumenteret, til ubodelig Skade for Landbruget og tilsvarende Fordel, i hvert Tilfælde foreløbig, for Industri- og Byinteresser. Der er f. Eks. givet Glasindustrien en Beskyttelse paa ca. 1 500 Kr. pr. Arbejder, Papirindustrien ca. 2 600, Trikotageindustrien endda 3 000 Kr. pr. Arbejder, Fodtøjsindustrien 1 500 og Tændstikfabrikationen 2 000. (*Christmas Møller: Hvordan det?*). En saadan Beskyttelse har de paagældende Industrier opnaaet. (*Christmas Møller: Hvordan?*). Som man ser, betyder det ikke alene gratis Arbejdskraft, men det betyder direkte Tilskud til Kapitalopsparing. Dette er selvfølgelig i høj Grad medvirkende til at opretholde den økonomiske Uligevægt, der giver sig Udslag deri, at Landbruget faar sine Indtægter efter et Pristal paa 80,